

CASE-STUDY У СИСТЕМІ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА МЕДИЦИНИ

*Антонов О. В., канд. філол. наук, доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, завідувач науково-методичної лабораторії,
Житомирський медичний інститут ЖОР*

Одним із можливих засобів посилення професійної орієнтації навчання майбутніх медичних працівників у вищій школі дослідники вважають практико-орієнтований підхід, здатний забезпечити максимальне наближення до майбутньої професійної діяльності вже під час навчання [1].

Основними характеристиками практико-орієнтованого підходу у професійній підготовці медичних сестер є те, що суб'єкт навчання із самого початку ставиться в діяльну позицію, яка забезпечується впровадженням професійно-орієнтованих форм організації навчального процесу та передбачає не лише практичну орієнтацію окремих навчальних дисциплін, а й зміст усієї підготовки фахівця.

Технологія кейс-стаді є однією з перспективних технологій навчання в останні роки оскільки сприяє розвитку у студентів самостійності мислення, поєднує теорію і практику, передбачає вивчення реальних ситуацій з практичної діяльності школи. На думку провідних вітчизняних і зарубіжних вчених (Г. Каніщева, Ю. Сурміна, В. Чуби, П. Шеремета, М. Коула, Ж. Піаже, І. Простана, Б. Річардсона, Г. Саймса, Л. Шульмана та інших) кейс-метод сприяє розвитку критичної рефлексії, кращому розумінню теорії, вчить розв'язувати проблеми і практично їх аналізувати. Цей метод визнається ефективним способом навчання спеціалістів, передбачає вдосконалення навичок вирішення типових проблем і являє собою альтернативу лекційно-семінарській системі навчання.

Теоретичний аналіз сучасних досліджень та результати здійсненого нами контент-аналізу дозволяють розглядати кейс-стаді (case-study) як проблемно-пошуковий метод, який базується на конкретних прикладах чи ситуаціях і дозволяє застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Кейс являє собою реальну ситуацію, яка може виникнути у певній галузі діяльності, зокрема педагогічній, і над якою викладачу і студентам необхідно працювати спільно, щоб знайти обґрунтоване рішення.

Кейс-метод у підготовці медичного працівника розглядаємо як технологію навчання, яка використовує опис (демонстрацію) та аналіз реальних педагогічних ситуацій з метою формування у майбутнього фахівця певного досвіду вирішення проблем у професійно-педагогічній діяльності. Студенти аналізують запропоновану ситуацію (відтворену на друкованих чи комп'ютерних носіях, представлену у вигляді драматизації або відео тощо),

визначають сутність проблеми, пропонують можливі рішення й обирають найпродуктивніші. Кейси базуються на реальному фактичному матеріалі, або ж наближені до реальної ситуації.

Застосування кейс-методу передбачає врахування сукупності таких вимог:

- 1) індивідуальний підхід до кожного студента, який передбачає збір вичерпної інформації про студентів ще до занять;
- 2) надання свободи вибору у навчанні (вибір дисципліни, форм навчання, типу завдань, способи їх виконання);
- 3) забезпечення достатньою кількістю наочних матеріалів (відео-, аудіокасети, CD-диски, друковані статті, доступ до мережі Internet та ін.);
- 4) невеликий обсяг теоретичного матеріалу (лише головні положення);
- 5) активна співпраця викладача і студента (допомога з боку викладача);
- 6) формування навичок самоменеджменту (вміння опрацьовувати матеріал);
- 7) акцентування уваги на розвитку сильних сторін студента [5].

Кейс-метод характеризується специфічними ознаками і технологічними особливостями, що дозволяють відрізнити його від інших методів навчання: 1) являє собою специфічний різновид дослідної аналітичної технології, тобто включає в себе операції дослідницького процесу, аналітичні процедури; 2) виступає як технологія колективного навчання, важливими складовими якої виступають робота в групі (або підгрупах) і взаємний обмін інформацією; 3) розглядається як синергетична технологія, суть якої полягає у підготовці процедур занурення групи в ситуацію, формуванні ефектів примноження знання, обміну відкриттями тощо; 4) інтегрує в собі технології розвивального навчання, охоплюючи процедури індивідуального, групового і колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей учнів; 5) виступає як специфічний різновид проектної технології (однак, зазвичай, у проектній технології процес розв'язання проблеми відбувається за допомогою спільної діяльності студентів, тоді як у case-study формулювання проблеми та шляхів її вирішення відбувається на підставі кейса, який виступає одночасно у вигляді технічного завдання та джерела інформації для усвідомлення варіантів ефективних дій); 6) включає значні досягнення технології "створення успіху", тобто передбачається діяльність з активізації студентів, стимулювання їх успіху, підкреслення їх досягнень. Саме досягнення успіху виступає однією з головних рушійних сил методу, забезпечує формування стійкої позитивної мотивації, нарощування пізнавальної активності [3].

На основі сучасних наукових підходів до класифікації кейсів відповідно до цілей і завдань процесу навчання дослідники визначають такі види кейсів: 1) структуровані кейси (highly structured); 2) «маленькі начерки» (short vignettes); 3) великі неструктуровані кейси (long unstructured cases); 4) нестандартні кейси (ground breaking cases). Серед типових кейсів, які

можуть застосовуватися у професійній підготовці майбутніх учителів, виокремлюються: 1) пояснювальні кейси; 2) описові або розповідні кейси; 3) міні кейси; 4) навчальні (керовані) кейси; 5) одиничні кейси; 6) питальні (тестові кейси) [6].

Кейси мають достатньо статичну загальну структуру, до основних елементів якої належать: 1) ознайомлення із змістом кейсу; 2) опис реальної ситуації відповідно до обраних параметрів; 3) визначення проблеми (виявлення стану об'єкта); 4) аналіз існуючої ситуації, який передбачає порівняння реального і бажаного станів; 5) практична реалізація (навчально-методичне забезпечення).

Технологія роботи над кейсом охоплює кілька етапів:

I етап – попередня робота викладача, що включає постановку навчальних цілей та завдань курсу, визначення структури навчального процесу, вибір виду діяльності залежно від кількісного складу групи;

II етап – підготовка студентів до роботи з кейсом;

III етап – створення кейсу та планування основних етапів заняття, що передбачає початкове ознайомлення з кейсом, аналіз ситуації, структури навчального кейсу;

IV етап – оцінювання роботи студентів.

Ефективне використання кейс-стаді потребує від викладачів ретельної попередньої роботи, зокрема із відбору змісту кейсу.

Навчальне заняття з використанням кейс-стаді умовно поділяється на три етапи:

Організація роботи над кейсом.

Безпосередня робота над кейсом.

Завершальний етап роботи над кейсом і підведення підсумків.

Даний алгоритм вміщує такі дії студента: 1) знайомство зі змістом кейсу; 2) аналіз змісту кейсу (студенти самостійно упродовж 10-15 хвилин аналізують інформацію, випишують цифрові дані); 3) обговорення кейсу (викладач оцінює ступінь засвоєння матеріалу, підводить підсумки обговорення й оголошує програму роботи першого заняття); 4) формуються робочі підгрупи (команди) з 3-5 студентів; кожна підгрупа розташовується в різних частинах аудиторії; 5) обираються модератори в кожній підгрупі; 6) розподіляються теми викладачем з урахуванням побажань кожної підгрупи (якщо тема для всіх підгруп одна, то викладач її оголошує і називає терміни її виконання і представлення результату); 7) коментар викладача з детальним поясненням цілей і завдань роботи кожної підгрупи, форми подання звіту.

Таким чином, застосування кейсів допомагає встановити тісний зв'язок між теоретичними знаннями та їх практичною реалізацією у процесі професійної підготовки майбутнього медика. Загалом, аналіз досвіду використання кейс-стаді засвідчив, що реалізація колективної навчальної діяльності, яка моделює майбутню професійну діяльність студентів,

забезпечує позитивну мотивацію до здобуття інформації, вдосконалення практичних навичок, оскільки навчання за таких умов сприяє мимовільному засвоєнню матеріалу. Отже, технологія кейс-стаді має високий навчальний і розвивальний потенціал, а її застосування дозволяє створити умови для реалізації творчого потенціалу студентів і викладача, поєднати теоретичні знання з їх практичним застосуванням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бобраков Сергій Реформування змісту професійної підготовки вчителів у ВНЗ Німеччини: практико-орієнтований підхід // Порівняльна професійна педагогіка. – № 2. – 2012. – С. 161-168.
2. Гужев В.В. Краткий очерк образовательной технологии ТОГИС [Електронний ресурс] / В.В. Гужев. – Режим доступу : <http://www.gouzeev.ru/togis.pdf>
3. Долгоруков А. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения : [Електронний ресурс] : Режим доступу : http://www.vshu.ru/lections.php?tab_id=3&a=info&id=2600
4. Зязюн І. А. Интеллектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / за ред. І. А. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – 636 с.
5. Ковальова С.М. Застосування технології кейс-методу у професійній підготовці майбутніх учителів : для студентів та викладачів вищої школи : методичні рекомендації. – Житомир, 2012. – 60 с.
6. Коряковцева Н. Ф. Теория обучения иностранным языкам. Продуктивные образовательные технологии : учебное пособие для вузов / Н. Ф. Коряковцева. – М.: Академия, 2010. – 190 с.
7. Матюшенко Н. В. Практико-ориентированная подготовка будущих учителей гуманитарного профиля средствами продуктивных технологий // "Наука і освіта" : Психологія. – №5. – 2014. – С. 242-248.
8. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром / упорядники: Андрєєва В.М., Григораш В.В. – Х.: Вид. група „Основа”, 2006. – 352 с.
9. Пальшкова І.О. Практико-орієнтований підхід у формуванні професійно-педагогічної культури майбутніх вчителів початкових класів: теоретико-методологічний аспект: Монографія. / І.О. Пальшкова – Одеса, 2008. – 339с.
10. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. – К., 1997. – 349 с.
11. Проект: Нова школа. Простір освітніх можливостей : [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>

The logo for MANS (Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży) features the word "MANS" in a large, blue, stylized serif font. A thin orange arc is positioned above the letter "A".

MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
W ŁOMŻY

**TEORIA I METODYKA DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
KADRY AKADEMICKIEJ JAKO ELEMENTU KSZTAŁCENIA
USTAWICZNEGO W SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO,
NAUKI I PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ
TOM 1**

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ
БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ І ПРАКТИКИ
ТОМ 1**

**Redakcja naukowa:
Zoia Sharlovych**

Łomża 2023

MIĘDZYNARODOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W ŁOMŻY
RECZPOSPOLITA POLSKA, UE

Redakcja naukowa:

Dr Zoia Sharlovych

Recenzenci:

prof, dr hab. Olena Antonova, Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki w Żytomierzu, Ukraina

dr Iwona Borawska, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska, UE

Teoria i metodyka doskonalenia zawodowego kadry akademickiej jako elementu kształcenia ustawicznego w systemie szkolnictwa wyższego, nauki i praktyki pedagogicznej. Tom 1.: Zbiór prac naukowych / Redakcja naukowa Zoia Sharlovych. – Łomża, Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2023. 227 s.

Теорія і методика професійного розвитку педагогічних працівників як елемент безперервного навчання в системі вищої педагогічної освіти, науки і практики. Том 1.: Збірник наукових праць / Науковий редактор Зоя Шарлович. – Ломжа, Видавництво: MANS w Łomży, 2023. 227 с.

ISBN 978-83-967643-2-4

W zbiorze znajdują się materiały odzwierciedlające kierunki i wyniki badań naukowych poświęconych aktualnym zagadnieniom: teoriom i metodom nauczania w zawodowego i wyższego szkolnictwa pedagogicznego w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii edukacyjnych, kształtowaniu osobowości i kompetencji nowoczesny specjalista w systemie kształcenia ustawicznego.

Zbiór powstaje z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji.

Збірник містить матеріали, які відображають напрями та результати наукових досліджень, присвячених актуальним питанням: теорії і методики викладання в закладах фахової передвищої та вищої освіти з використання сучасних освітніх технологій, становлення особистості та формування компетентності сучасного фахівця в системі безперервного навчання.

Збірник сформований з готових матеріалів, наданих авторами. Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали.

Wydawnictwo Międzynarodowej Akademii Nauk Stosowanych w Łomży, 2023 r.



© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych W Łomży, 2023

Треść / Зміст

Treść / Зміст	3
Wstęp / Вступ	7
Антонова О. Є. МЕТОД ПРОЄКТІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	9
Антонов О. В. CASE-STUDY У СИСТЕМІ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА МЕДИЦИНИ	13
Астахова Л. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ	17
Бабенко Т. П. ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ТВОРЧОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	21
Башманівська І. В. ВІДТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ЯК ОСОБЛИВОГО ВИДУ ПЕРЕКЛАДУ	24
Башманівська Л. А. ФОРМУВАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	27
Башманівський В. І., АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО МЕДІАПРОСТОРУ» ЯК ВАГОМА КОМПОНЕНТА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА ЖУРНАЛІСТИКИ	30
Башманівський О. Л. ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЖИТОМИРЩИНИ ...	33
Basmanivskiy O. PRACTICAL ASPECTS AND METHODS OF TEACHING ENGLISH TO THE STUDENTS OF PHILOLOGY AND JOURNALISM	37
Бережок В. Ю. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	40
Білик Л. В. СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ З ПИТАНЬ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	43
Borawska Iwona ROZWIJANIE ZAINTERESOWAŃ CZYTELNICZYCH DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM	46
Великжаніна Д.В., ВИКОРИСТАННЯ ДОШКИ PADLET У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	51
Вертегел В. Л. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: АКТУАЛЬНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	53
Вітвицька С. С., ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	57